

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

C) BERGSHANDTERINGEN.

COMMERCE-COLLEGIUM
UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

FÖR ÅR

1879.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS K. L. BECKMAN,
1880.

INLEDNING

TILL

Bidrag till Sveriges officiella statistik. C, Bergshantering. Commerce Collegii underdåniga berättelse för år ... – Stockholm : P.A. Norstedt & söner, 1859-1911.

Täckningsår: 1858-1910.

Serien bytte 1867 namn till Bergshanteringen.

Föregångare:

Bergs-Collegii underdåniga berättelse om förhållandet med bergshanteringen. – Stockholm, P. A. Norstedt & söner, 1835-1858.

Täckningsår: 1833-1857.

Efterföljare:

Bergshantering / Kungl. Kommerskollegium. – Stockholm : K. L. Beckman, 1912-1978. – (Sveriges officiella statistik).

Täckningsår: 1911-1977.

Översiktspublikation:

Historisk statistik för Sverige. Statistiska översiktstabeller : utöver i del I och del II publicerade t.o.m. år 1950. – Stockholm : Statistiska centralbyrån, 1960.

S. 1. Tab. 1. Produktion av järnmalm, tackjärn samt vissa andra metaller 1836-1950.

S. 2. Tab. 2. Produktion av viktigare andra malmer än järnmalm samt av stenkol m. m. 1871-1950.

S. 3. Tab. 3. Produktion av viktigare järnmalm och tackjärn länsvis 1881-1950, 1000 ton.

S. 4-5. Tab. 4. Bergshantering 1896-1950.

Sveriges bergshantering år 1913 : specialundersökning / av Kommerskollegium. – Stockholm : Isaac Marcus, 1917. – 257, 108 s. – (Sveriges officiella statistik).

S. 1-85: Några historiska data rörande den svenska bergshanteringen [från äldsta tid och fram till 1915].

BIDRAG TILL
SVERIGES OFFICIELA STATISTIK.

C) BERGSHANDTERINGEN.

COMMERCE-COLLEGIUM
UNDERDÅNIGA BERÄTTELSE

FÖR ÅR

1879.

STOCKHOLM,
TRYCKT HOS K. L. BECKMAN,
1880.

Innehåll.

Table des matières.

	Sid.		Pages.
1:o Jernhandteringen:		1:o Industrie du fer:	
Malmuppföringen	4.	Production:	
Tackjernstillverkningen	11.	Minerais de fer	4.
Gjutgodstillverkningen	12.	Fonte	11.
Stångjernstillverkningen	15.	Objets moulés en fonte de seconde fusion	12.
Ståltillverkningen	17.	Fer en barres	15.
Jern- och stål-manufaktur-tillverkningen	18.	Acier	17.
2:o Uppfordrad malm af annat slag än jernmalm äfvensom svafvelkis: (silfver- och bly-malmer; kopparmalm; koboltmalm; zinkmalm; manganmalm; svafvelkis;)	19.	Ouvrages en fer et en acier, forgés ou laminés	18.
3:o De så kallade ädlare verken, med dervid åstadkomna tillverkningar: (guld; silfver; koppar; nickel; messing;)	22.	2:o Production de mineraux de métaux autres que le fer, ainsi que de pyrite de fer: (minerais d'argent et de plomb, de cuivre, de cobalt, de zinc, de manganèse; pyrite de fer;)	19.
4:o Diverse verk och tillverkningar: (kopparhamrar och kopparvalsverk; gjutgods af annan metall än jern; bly; zink; kobolt; brunsten; svafvel; kopparvitriol; jernvitriol; rödfärg; alun; blyerts; marmor; stenkol;)	24.	3:o Production d'or, d'argent, de cuivre, de nickel, de laiton	22.
Öfversigt rörande de vid bergshandteringen åren 1875—1879 åstadkomna produkter	28.	4:o Produits divers: (cuivre battu ou laminé; objets moulés en métaux autres que le fer; plomb; zinc, minerais lavés et grillés; cobalt, minerais bocardés et lavés; manganèse, minerais moulus; soufre; sulfate de cuivre; sulfate de fer; ocre rouge; alun; plombagine; marbres; houille;)	24.
5:o Arbetskraft: (antal arbetare använda vid bergverks- och bruks-driften; olycksfall bland dessa arbetare; ångmaskiner använda vid bergverks- och bruks-driften;)	29.	Tableau récapitulatif des produits de l'industrie minière pour les années 1875—1879	28.
6:o Inmutningar och hvilostånd	31.	5:o Ouvriers employés dans les mines et les usines; accidents; machines à vapeur	29.
7:o Förändringar genom anläggning eller nedläggande af verkstäder	32.	6:o Permissions de recherches des mines, données par l'administration, et permissions obtenues de suspendre, pour un temps déterminé, les travaux dans les mines	31.
		7:o Autorisations d'usines accordées, et autorisations d'usines annulées	32.

Observations.

1 Kubikfot	=	0.02617 Mètre cube.
1 Centner (Ctr)	}	= 42.50758 Kilogrammes.
= 100 Skålpund (S)		
1 Krona	}	= 1.39 Franc.
= 100 öre		

STORMÄKTIGSTE, ALLERNÅDIGSTE KONUNG!

Jemnlikt nådig föreskrift får Eders Kongl. Maj:ts och Rikets Commerce-Collegium härmed afgifva underdånig Berättelse rörande Bergshandteringen i Riket för kalenderåret 1879, med redogörelse, under särskilda rubriker, angående de förhållanden, som utgöra föremål för denna berättelse.

1:o. **Jernhandteringen.**a) **Malmuppfordringen.**

De grufvor, som för vinnande af jernmalm under året varit bearbetade, äro till antalet 426; och hafva, enligt hvad här nedan finnes närmare angifvet, ur dem bland dessa grufvor, i hvilka malm erhållits, och hvilka till antalet utgöra 304, uppfodrads tillsammans 15,115,184 centner bergmalm; hvarjemte ur malmtägrer i två likaledes uppgifna Län upphemtats 67,151 centner 30 a sjö- och myrmalmer.

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	q.
Norrbottens Län:				
Gellivara Socken	Gellivara malmfält	4	1,560	—
	Summa för Norrbottens Län	4	1,560	—
Vesternorrlands Län:				
Alnö Socken	Åsgrufvan	1	4,000	—
	Trygg-grufvan	1	10,000	—
	Summa för Vesternorrlands Län	2	14,000	—
Jemtlands Län:				
Offerdals Socken	Örnstolsågrufvan	*) 1	—	—
	Summa för Jemtlands Län	1	—	—
Gefleborgs Län:				
Torsåkers Socken	Nyängsgrufvan	1	233,180	—
	Göskegrufvan	1	37,192	—
	Noregrufvan	1	45,960	—
	Rotsvedsgrufvan	1	10,332	—
	Storbergsgrufvan	1	85,344	—
	Penninggrufvan	1	45,596	—
	Skinnarbogruvan	1	2,316	—
	Malmbergsgrufvan	1	32,028	—
	Fogelmossgrufvan	1	9,924	—
	Gustaf Adolfs stoll, m. fl.	*) 9	—	—
Öster-Fernebo Socken	Rödängsgrufvan	1	66,642	—
	Summa för Gefleborgs Län	19	568,514	—

*) Utan uppgifvet malmfång.

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.
Upsala Län:				
Dannemora och Films Socknar	Dannemora malmfält	14	1,128,552	—
Films Socken	Augustagrufvorna	2	53,847	—
	Anders Larsgrufvan	1	8,464	—
	Ragnhildsgrufvorna m. fl.	*) 6	—	—
Morkarla Socken	Stenringsgrufvorna	3	34,788	—
	Transätragrufvan	*) 1	—	—
Alunda Socken	Ramhällsgrufvorna	6	128,594	—
Lena Socken	Kapellgrufvan	1	51,004	—
	Brunna Norrgrufvor	3	39,188	—
	Kalkbergs- och Storslätt-grufvorna	*) 2	—	—
	Summa för Upsala Län	39	1,444,437	—
Stockholms Län:				
Valö Socken	Sebastiansgrufvan	*) 1	—	—
Börstils Socken	Skedika grufvor	3	28,000	—
	Grindgrufvan m. fl.	*) 4	—	—
Hargs Socken	Björstagrufvan	1	2,896	—
	Allmäningsgrufvan	*) 1	—	—
Häfverö Socken	Hästgrufvan m. fl.	*) 3	—	—
Väddö Socken	Olofsgrufvan m. fl.	*) 4	—	—
Söderby Carls Socken	Carolinagrufvan	*) 1	—	—
Österhanninge Socken	Utö malmfält	1	59,775	—
	D:o d:o	*) 10	—	—
	Summa för Stockholms Län	29	90,671	—
Kopparbergs Län:				
Svärdsjö Socken	Vinkärnsfältet	2	191,272	—
	Sjögrufvan	1	18,264	—
	Lilla Björnmossgrufvan	*) 1	—	—
Grangärdes Socken	Östra och Vestra Ormbergsfälten	5	447,860	—
	Risbergsfältet	4	220,960	—
	Norra och Södra Grängesbergsfälten	1	28,074	—
	D:o d:o	*) 3	—	—
	Burängsbergsfälten	2	171,062	—
	Björnbergsfälten	*) 2	—	—
	Sköttgrufvan	*) 1	—	—

*) Utan uppgifvet malmfång.

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.
Ludvika Socken	Ivikefältet	*) 1	—	—
	Backbergsfältet	1	42,300	—
	Gräsbergsfältet	4	135,161	—
	Finnäsfältet	2	175,295	—
	Norra Håksbergsfältet	*) 2	—	—
	Södra Håksbergsfältet	1	4,665	—
	Nybergsfältet	1	80,220	—
	Kolargrufvan	1	16,000	—
	Norshedsgrufvan	1	15,000	—
Norrbärkes Socken	Östanbergsfältet	2	58,514	—
	D:o d:o	*) 3	—	—
	Svartbergsfältet	1	55,720	—
	Nybergsfältet	1	52,200	—
	Mällsjöbergsfältet	1	18,165	—
	D:o d:o	*) 1	—	—
	Holångsfältet	1	21,176	—
	Stora Gubbogrufvan	1	1,500	—
	Närsjögrufvan	1	4,355	—
Stora Tuna Socken	Tuna Hästbergsfältet	1	18,388	—
	Rommefältet	2	236,571	—
	Bråfallsgrufvan	1	29,970	—
	Norbogrufvan och Bomarsbogrufvan	*) 2	—	—
Säters Socken	Bispsbergsfältet	2	314,518	—
Hedemora Socken	Knappkärnsgrufvan	1	45,596	—
Husby Socken	Rällingsbergsgrufvan	1	188,897	—
Garpenbergs Socken	Långviksfältet	2	84,407	—
	Rullshyttfältet	1	128,905	—
	Jönviksgrufvan	1	678	—
Folkärna Socken	Svensbofältet	3	18,885	—
	Summa för Kopparbergs län	65	2,824,578	—
Vestmanlands Län:				
Norbergs Socken	Risbergsfältet	6	962,231	—
	Morbergsfältet	3	360,481	—
	D:o d:o	*) 5	—	—
	Klackbergsfältet	4	578,371	—

*) Utan uppgifvet malmfång.

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.
	Rödbergsfältet	*) 2	—	—
	Norrbergsfältet	2	298,191	—
	D:o d:o	*) 1	—	—
	Kallmorafältet	3	300,941	—
	d:o d:o	*) 2	—	—
	Kolningsbergsfältet	5	177,533	—
	D:o d:o	*) 1	—	—
	Bålsjöbergsfältet	1	10,752	—
	Ragnvaldsbergsfältet	1	155,000	—
	D:o d:o	*) 1	—	—
	Andersbennings Långgrufva	1	36,528	—
	Vindgrufvan	*) 1	—	—
Vestanfors Socken	Nordstjernen	1	14,047	—
	Östra och Vestra Stortägtsgrufvorna	2	67,468	—
	Flinthedsgrufvan	1	7,544	—
Skinnskattebergs Socken	Främshyttegrufvan	1	12,255	—
	Kullgrufvan	1	15,814	—
	Korpgrufvan	1	88,130	—
	Sundgrufvan m. fl.	*) 4	—	—
	Bäcke-grufvan	1	62,435	—
	Stora Stripagrufvan	1	33,940	—
	Stora och Öfra Bastnäsgrufvorna	2	22,050	—
	Herrgrufvan	1	10,945	—
	Stora Högforsgrufvan	1	26,430	—
	Stora Nybergsgrufvan	1	38,265	—
	Öfre Hultgrufvan	1	2,565	—
	Ulrikagrufvan	1	13,140	—
	Smalgrufvan	1	885	—
	Skilå Blankagrufvan	1	2,640	—
	Skilågrufvan	1	12,170	—
	Skilå Haggrufvan	1	5,190	—
	Skinnskattebergs Haggrufvan	1	6,701	—
	Höjdgggrufvorna N:o 1 och 2	2	46,840	—
	Stubbgrufvan	1	6,200	—
	Sjögrufvan	1	1,760	—
	Fallgrufvan	1	7,575	—

*) Utan uppgifvet malmfång.

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	g.
	Rotgrufvan.....	1	8,445	—
	Grangrufvan.....	1	360	—
	Haggrufvan.....	1	2,120	—
	Uttersbergs Sjögrufva.....	1	4,260	—
	Elgtorps Östra grufva.....	1	2,715	—
	Summa för Vestmanlands Län	74	3,402,917	—
Örebro Län:				
Nya Kopparbergs Socken.....	Lombergsfältet.....	4	361,035	—
	Örakärnsgrufvan.....	1	900	—
	Stjelkbergsfältet.....	1	9,990	—
	D:o d:o.....	*) 7	—	—
	Pingstatägts Tvåfotastensgrufvan.....	1	1,815	—
	Spjutkärnsfältet.....	1	100	—
	Brännbacks Nygrufva.....	1	21,900	—
	Sjö-, Äng- och Badstu-grufvorna.....	3	35,262	—
	Sundsgrufvan.....	1	1,640	—
	Ställbergsfältet.....	3	150,405	—
	Svartviksfältet.....	7	118,740	—
	Tallgrufvorna.....	2	8,005	—
	Haggrufvan N:o 2.....	1	1,500	—
	Lammekärnsgrufvan m. fl.....	*) 7	—	—
Ramsbergs Socken.....	Gräsbergs Långgrufvan.....	1	12,075	—
	Stråssa grufva.....	1	92,355	—
	Kärrgrufvefältet.....	1	78,106	—
Lindes Socken.....	Gränshyttedefältet.....	1	4,980	—
	Ingelshyttedefältet.....	1	30,030	—
	Stripa grufvor.....	3	423,000	—
	Buskagrufvan.....	1	29,415	—
	Gatmundsgrufvan.....	1	55,430	—
	Gladkärnsgrufvan m. fl.....	*) 9	—	—
Hellefors Socken.....	Björnhöjdeggrufvan.....	1	68,870	—
	Ställbergsggrufvan.....	1	24,867	—
	Gamla Sirsjöbergsggrufvan.....	1	28,395	—
	Palamgrufvan.....	1	900	—
Grythytte Socken.....	Högbornsfältet.....	4	137,370	—

*) Utan uppgifvet malmfång.

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.
Hjulsjö Socken	Högbornsfältet	*) 3	—	—
	Sikbergsgrufvan	1	22,300	—
	Rothkopfsbergsgrufvan	1	14,460	—
	Annastorpsgrufvan	1	661	—
	Kärrgrufvan	1	31,290	—
	Stora Gunnarsbergsgrufvan	1	2,300	—
	Stora Ånnenäsgrufvan	1	76,744	—
	Slotterbergsfältet	1	74,610	—
	Qviddbergsgrufvan	1	59,180	—
	Limbergsåsegrufvan	*) 4	—	—
Nora Socken	Klackafältet	3	204,900	—
	Timanshyttefältet	3	59,835	—
	Skärhyttefältet	1	240	—
	Stribergsfältet	7	862,034	—
	D:o d:o	*) 1	—	—
	Åshyttfältet	1	11,800	—
	Ringshyttefältet	3	50,550	—
	D:o d:o	*) 3	—	—
	Fogdhyttefältet	1	33,210	—
	Pershyttefältet	3	167,970	—
	Hagbyfältet	1	31,300	—
	Vikersfältet	*) 2	—	—
	Dalkarlsbergsfältet	5	477,180	—
	Hvilarefältet	1	75,040	—
	Ömansgrufvorna	*) 3	—	—
Jernboås Socken	Haggrufvefältet	2	127,525	—
	D:o d:o	*) 1	—	—
Carlskoga Socken	Sandviksgrufvan	1	4,100	—
Qvistbro Socken	Bojgrufvan	1	100	—
Summa för Örebro Län		125	4,084,414	—
Vermlands Län:				
Filipstads Norra och Vestra Bergslag	Nordmarksfältet	2	332,330	—
	Tabergsfältet	3	159,550	—
	Finnmossefältet	1	221,090	—
	Enggrufvefältet	2	162,010	—
	Nordgrufvan	1	24,410	—
Filipstads Östra Bergslag	Persbergs och Yngshyttfältet	13	809,130	—

*) Utan uppgifvet malmfång.

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.
	Gåsgrufvefältet	3	6,870	—
	Linkärnsfältet.....	1	35,630	—
	Ansviksfältet	3	22,740	—
	Kroppa grufvor.....	4	90,130	—
	Långbansgrufvorna	4	98,160	—
	Fagerbergsgrufvan	1	115,490	—
	Summa för Vermlands Län	38	2,077,540	—
Södermanlands Län:				
	Floda Socken	1	3,830	—
	Sköldinge Socken	2	45,551	—
	Kantorpsgrufvorna	3	153,681	—
	Oscarsgrufvan.....	1	40,000	—
	Elfvestagrufvan.....	*) 1	—	—
	Åkers Socken.....	1	23,400	—
	Bredsjönäs Sjögrufva	*) 1	—	—
	Bredsjönäsgrufvan	*) 1	—	—
	Gåsinge Socken	1	35,000	—
	Sværtuna Socken	1	28,970	—
	Förolagrufvan	1	21,600	—
	Långgrufvan	1	6,000	—
	Dunkers Socken	1	6,000	—
	Tunabergs Socken	3	22,942	—
	Lergrufvefältet	3	22,942	—
	Summa för Södermanlands Län	17	380,974	—
Östergötlands Län:				
	Skällviks Socken	2	151,620	—
	Nartorpsgrufvorna	2	151,620	—
	Tängelötsgrufvan m. fl.....	*) 3	—	—
	Börums Socken	*) 1	—	—
	Sandbrottsgrufvan	*) 1	—	—
	Summa för Östergötlands Län	6	151,620	—
Jönköpings Län:				
	Månsarps Socken	6	73,899	—
	Taberget	6	73,899	—
	Fröderyds Socken	1	60	—
	Inglamålagrufvan	1	60	—
	Summa för Jönköpings Län	7	73,959	—
	Summa för hela Riket	426	15,115,184	—

På sätt ofvan blifvit omförmäldt och af här lemnade specifikation närmare inhemtas, är det sålunda erhållna beloppet bergmalm uppfordradt ur 304 af de under året bearbetade grufvorna: hvaremot ur de återstående af dessa grufvor, till antalet 122, hvilka förmäls hafva arbetats endast försvarsvis eller försöksvis, något malmfång, så vidt uppgifvet är, icke vunnits.

*) Utan uppgifvet malmfång.

Sjö- och Myr-malmer		Erhållen malm.	
		Centner.	Ɔ.
hafva blifvit upptagna till följande belopp:			
i Jönköpings Län, för två masugnar		33,634	50
i Kronobergs Län, för fyra masugnar.....		33,516	80
	Summa	67,151	30

b) Tackjernstillverkningen.

Under året 1879 hafva varit begagnade 182 masugnar, hvaraf en med 2 pipor. Blåsningstiden har utgjort 35,088 dygn 11 $\frac{1}{4}$ timmar; och har tillverkningen uppgått till 8,058,494 centner 13 Ɔ, hvaraf 144,420 centner 7 Ɔ gjutgoods, åstadkommet direkt ur masugnarna.

I nedanstående tabell, Litt. A, äro berörda förhållanden i afseende å ifrågasvarande tillverkning närmare angifna särskildt för hvarje Län, der sådan tillverkning egt rum.

Lit. A.

Tackjernstillverkningen, kalenderåret 1879.

Belägenhet.	Begagnade masugnar.	Blåsningstid.		Uppgifven tillverkning.					
		Dygn.	Timmar.	Tackjern.		Gjutgoods.		Summa.	
				Centner.	Ɔ.	Centner.	Ɔ.	Centner.	Ɔ.
Norrbottns	3	328	3 $\frac{1}{2}$	60,250	90	2,678	56	62,929	46
Vesterbottns	2	145	5 $\frac{1}{2}$	22,499	75	2,130	16	24,629	91
Vesternorrlands	4	561	10 $\frac{1}{2}$	118,306	1	14,635	2	132,941	3
Gefleborgs	22	3,968	12	1,045,002	20	7,980	48	1,052,982	68
Upsala	7	1,271	11	280,071	80	3,529	70	283,601	50
Stockholms	2	423	18	91,143	20	771	65	91,914	85
Kopparbergs.....	36	6,848	15	1,733,767	32	7,413	74	1,741,181	6
Vestmanlands	17	3,283	19	810,598	58	4,198	80	814,797	38
Örebro	47	10,129	3	2,109,051	42	43,638	54	2,152,689	96
Vermlands.....	22	5,045	8	1,141,595	86	14,128	21	1,155,724	7
Elfsborgs	2	107	12	16,577	15	588	21	17,165	36
Södermanlands	5	650	14	98,367	32	319	5	98,686	37
Östergötlands	4	1,353	—	256,500	15	40,601	9	297,101	24
Calmar	3	436	—	73,853	—	643	60	74,496	60
Jönköpings	5	455	4 $\frac{3}{4}$	48,709	40	342	66	49,052	6
Kronobergs	1	80	19	7,780	—	820	60	8,600	60
Summa	182	35,088	11 $\frac{1}{4}$	7,914,074	6	144,420	7	8,058,494	13

Fördelas, på sätt förut skett, tackjernstillverkningen å nedannämnda bergslager och öfriga orter i Riket, med angifvande af begagnade masugnar, blåsningstid, tillverkningsbelopp, dygnstillverkning samt medelbelopp för hvarje masugn af blåsningstid och tillverkning, med sistnämnda medelbelopp äfvensom tillverkningsbeloppen utjemnade till hela tal, så finnes förhållandet derutinnan för året 1879 hafva varit följande:

Lit. B.

Tackjernstillverkningen inom och utom Bergslag, kalenderåret 1879.

	Begagnade masugnar.	Blåsningstid.		Tillverkningsbelopp.	Dygnstillverkning.	Medelbelopp för hvarje masugn.	
		Antal.	Dygn.			Blåsningstid.	Tillverkning.
			Timmar.	Centner.	Centner.	Dygn.	Centner.
<i>Inom Bergslag.</i>							
Vesterbergslagen i Kopparbergs Län.....	17	2,933	17	671,323	229.58	172	39,489
Norbergs Bergslag i Vestmanlands Län	12	2,139	19	512,628	239.56	178	42,719
Nya Kopparbergs, Hellefors, Grythytte, Hjulsjö, Lindes och Ramsbergs Bergslager i Örebro Län	21	4,245	11	900,586	212.13	202	42,885
Nora, Carlskoga, Lekebergs och Lerbäckes Bergslager i Örebro Län...	23	5,374	16	1,145,708	213.21	234	49,813
Filipstads Bergslag i Vermlands Län	15	3,680	19	791,727	215.09	245	52,782
Summor och medeltal	88	18,374	10	4,021,972	218.88	209	45,704
<i>Utom Bergslag.</i>							
Summor och medeltal för hela Riket	94	16,714	11½	4,036,522	241.50	178	42,942
Förhållandet var året 1878:							
<i>Inom Bergslag</i>	91	17,573	23	3,878,266	220.69	193	42,618
<i>Utom Bergslag</i>	102	18,251	5½	4,140,476	226.86	178	40,593
<i>För hela Riket</i>	193	35,825	4½	8,018,742	223.55	186	41,548

Den största för ett verk uppgifna tillverkningen har åstadkommits vid det i Gefleborgs Län belägna, med tre masugnar försedda, Hofors jernverk, hvarest den utgjort 217,803 centner, med en dygnstillverkning i medeltal för hvardera masugnen af 298,98 centner; hvaremot den minsta för någon verkstad anmälda tillverkningen finnes uppgifven för en masugn i Vermlands Län, med 1,300 centner och en dygnstillverkning af 133,33 centner.

c) Gjutgodstillverkningen.

Enligt hvad redan blifvit omförmäldt och tabellen Lit. A. utvisar, har under kalenderåret 1879 vid masugnarna omedelbarligen åstadkommits gjutgods till sammanräknadt belopp af 144,420.07 centner. Vid de egentliga gjuterierna åter, om hvilkas anläggning anmälan hos Bergs-öfverstyrelsen egt rum, och från hvilka i följd deraf uppgifter rörande tillverkningen skolat till nämnda Styrelse ingå, har, genom tackjerns omsmältning, gjutgods under berörda år blifvit till nedan angifna belopp tillverkad:

		Centner.	Sk.
Vesterbottens Län: Bygdeå Socken	Robertsfors		992. 49.
Vesternorrlands Län: Sköns Socken	Sund	536. 78.	
» »	Mohög	2,547. 37.	3,084. 15.
Jemtlands Län: Offerdals Socken	Rönnöfors		53. 49.
Gefleborgs Län: Gefle Stad	Gefle Gjuteri	7,078. 29.	
Valbo Socken	Forsbacka	2,150. 54.	
Torsåkers Socken	Hofors	3,915. 54.	13,144. 37.
Stockholms Stad:	Bergsund		8,087. —
Stockholms Län: Tveta Socken	Bränninge		1,795. —
Kopparbergs Län: Falu Stad	Falu Gjuteri	958. —	
» »	Falu Nya Gjuteri	2,281. —	
Ore Socken	Furudal	242. 96.	
Grytnäs Socken	Avesta	3,420. —	
Nås Socken	Lindesnäs	872. 80.	
Garpenbergs Socken	Dormsjö	3,009. —	
Norrbärkes Socken	Morgårdshammar	3,119. 12.	
Aspeboda Socken	Wallmora	948. —	
Stora Tuna Socken	Domnarfvet	5,502. 66.	20,353. 54.
Vestmanlands Län: Arboga Stad	Arboga Gjuteri	12,863. 47.	
Köpings Stad	Köpings Gjuteri	9,476. —	
Vestanfors Socken	Fagersta	3,136. 83.	25,476. 30.
Örebro Län: Bodarne Socken	Laxå	1,639. 30.	
Lerbäcks Socken	Skyllberg	496. 37.	
Askers Socken	Brefven	3,764. 18.	5,899. 85.
Skaraborgs Län: Udenäs Socken	Forsvik		4,523. 28.
Vermlands Län: Brunskogs Socken	Brunsbjergsverken	157. 41.	
Eda Socken	Charlottenberg	1,973. 39.	
Elfsbacka Socken	Elfsbacka	585. —	
Fernebo Socken	Finnshyttan	2,012. 55.	
Rämens Socken	Liljendal	1,515. 72.	
Stafnäs Socken	Stömmned	574. 67.	6,818. 74.
Göteborgs och Bohus Län: Göteborgs Stad	Göteborgs Mekaniska Verkstad	12,281. 02.	
Partille Socken	Jonsered	1,159. 23.	13,440. 25.
Södermanlands Län: Åkers Socken	Åker	3,405. —	
Frustuna Socken	Ehrendal	275. 48.	
Lilla Mellösa Socken	Hellefors	7,583. 18.	
Tunabergs Socken	Näfveqvarn	18,469. 27.	
Kila Socken	Stafsjö	2,563. —	32,295. 93.

			Centner.	℔.
Östergötlands Län:	Risinge Socken	Finspång	23,385.	72.
	Motala Socken	Motala Mekaniska Verkstad	9,439.	03.
	Qvillinge Socken	Hult	1,842.	41.
				34,667. 16.
Calmar Län:	Gårdserums Socken	Forseström	1,573.	80.
	Lofta Socken	Öfverum	4,912.	12.
	Hallingsbergs Socken	Ankarsrum	24,612.	35.
	Vimmerby Socken	Storebro	1,830.	—
	Döderhults Socken	Oskarshamn	1,300.	03.
	Långemåla Socken	Hornsö	72.	81.
	Ljungby Socken	Fredrikström	1,356.	—
				35,657. 11.
Jönköpings Län:	Ingatorps Socken	Bruzaholm	2,785.	—
	Gnosjö Socken	Häryd	2,074.	49.
	Åsenhöga Socken	Marieholm	1,269.	90.
	Käreda Socken	Åminne	1,202.	13.
				7,331. 52.
Kronobergs Län:	Öja Socken	Gemla	620.	—
	Skatelöfs Socken	Huseby	731.	—
	Nottebäcks Socken	Klafreström	217.	75.
	Lenhofda Socken	Säfsjöström	558.	45.
	Moheda Socken	Torp	3,748.	83.
	Sandsjö Socken	Örmo	6,340.	—
				12,216. 03.
Blekinge Län:	Lösens Socken	Lyckeby	887.	70.
	Jemshögs Socken	Olofström	2,100.	—
				2,987. 70.
Malmöhus Län:	Malmö Gjuteri		9,254.	—
	Ystads Gjuteri		3,577.	—
	Helsingborgs Gjuteri		3,300.	—
				16,131. —
Kristianstads Län:	Kristianstads Gjuteri			9,800. —
				Summa 254,754. 91.

På grund af hvad Collegium i sin underdåniga berättelse angående Bergshandteringen för år 1874 anført derom, att åtskilliga med här ifrågavarande fabriksinrättningar jemnförliga verkstäder finnes inom Riket anlagda, utan att om anläggningen af desamma gjorts sådan anmälan, som senast i Kongl. Förordningen angående utsträckt frihet för bergshandteringen den 20 September 1859 § 1 och Kongl. Förordningen angående utvidgad näringsfrihet den 18 Juni 1864 § 10 vore föreskrifven, hvadan dessa verkstäder, hvilka i de flesta fall torde af vederbörande hafva betraktats såsom hänförliga till den klass af fabriksinrättningar, som i Kongl. Hallordningen den 2 April 1770 Art. II § 1 samt i Fabriks- och Handtverks-ordningen den 22 December 1846 § 18 afsetts, och å hvilka föreskrifterna i Kongl. Förordningen den 18 Juni 1864 § 9 egt tillämplighet, icke kunde, vid slikt förhållande, vara att räkna till sådana inrättningar, med hvilka Bergs-öfverstyrelsen hade befattning, samt att följaktligen uppgifterna om tillverkningen vid dessa verkstäder icke håller syntes böra, under nu gällande bestämmelser härutinnan, i berättelsen angående bergshandteringen upptagas, men att emellertid ett sammanförande på ett ställe af

uppgifterna om den årliga tillverkningen vid samtliga här åsyftade verkstäder för bearbetande af mineralrikets alster vore egnadt att i fråga om hela beloppet af tillverkningen gifva, bland annat, en lättare öfversigt, har Collegium äfven nu vidtagit den anordning, att i Collegii underdåniga berättelse angående Fabriker och Manufakturverksämnen kommer att, jemte tillverkningen vid deri tillförene omförmälda slag af mekaniska verkstäder, under rubriken »Gjuterier och Mekaniska verkstäder» uppgifvas äfven tillverkningen vid de under här ofvan anförda rubrik, lit. c), hörande verkstäder, med anmärkning, att denna senare tillverkning är, såsom åstadkommen vid verkstäder tillhörande bergshandteringen, jemnväl i berättelsen rörande denna handtering upptagen.

d) Stångjärnstillverkningen.

Under året 1879 hafva 270 stångjärnsverk, med 695 smälthärdar eller smältugnar, varit begagnade; och har stångjärnstillverkningen uppgått till 4,929,840 centner 14 skålp., enligt hvad i nedanstående tabell, Lit. C., finnes närmare angifvet.

Lit. C.

Stångjärnstillverkningen, kalenderåret 1879.

L ä n.	Begagnade		Uppgifven tillverkning.	
	Verk.	Härdar eller ugnar.	Centner.	Sk.
	Antal.	Antal.		
Norrbottnens	6	12	39,864	48
Vesterbottnens	4	9	28,269	25
Vesternorrlands	9	21	29,482	37
Jemtlands	2	2	650	66
Gefleborgs	27	64	472,993	74
Upsala	11	39	241,978	31
Stockholms	6	15	64,005	39
Kopparbergs	34	1) 97	763,873	84
Vestmanlands	24	2) 73	833,220	99
Örebro	40	139	1,121,457	48
Skaraborgs	4	5	13,249	46
Vermlands	35	103	690,095	19
Elfsborgs	7	13	67,427	58
Södermanlands	7	11	29,178	21
Östergötlands	20	3) 47	4) 398,161	13
Calmar	11	5) 19	64,713	84
Jönköpings	12	15	27,813	22
Kronobergs	9	9	10,032	—
Blekinge	2	2	33,373	—
Summa	270	695	4,929,840	14

1) Deraf 1 puddelugn. 2) Deraf 3 puddelugnar. 3) Deraf 2 puddelugnar och 2 Martinsugnar. 4) Deraf för 2 Martinsugnar tillverkade, såsom »stångjärn» upptagna, 22,369.86 centner jern, benämndt »götmetall.» 5) Deraf 3 puddelugnar.

De största tillverkningsbeloppen äro uppgifna: för Ramnäsverken i Vestmanlands Län, med 158,429.85 centner; för Uddeholmsverken i Vermlands Län, med 158,351.89 centner; för Bofors och Björkborns bruk i Örebro Län, med tillsammans 155,527.04 centner och derjemte 10,449.50 centner jern, utvalsadt af smältstycken från andra verk; för Degerfors jernverk, likaledes i Örebro Län, med 146,307.65 centner och derjemte 12,333.47 centner jern, utvalsadt af smältstycken från andra verk; för Finspångs och Lotorps bruk i Östergötlands Län, med tillsammans 134,221.00 centner; för Smedjebackens valsverk i Kopparbergs Län, med 132,596.05 centner; för Fernaverken i Vestmanlands Län med 112,740.80 centner; varande deremot det minsta tillverkningsbeloppet för något verk uppgifvet för ett bruk i Kopparbergs Län med 30.50 centner.

Med åberopande af hvad i de underdåniga berättelserna för åtskilliga föregående år blifvit anfördt angående ej mindre det förhållandet, att vissa till denna gren af jernhandteringen hörande verk på senare tider börjat användas uteslutande eller i betydligare omfattning för tillverkandet af smältstycken, hvilka, der de ej disponerades direkt för export, hufvudsakligen vid andra, med valsverk försedda verkstäder vällades och utarbetades, än ock svårigheten att med den form, i hvilken uppgifterna härom inkomme, och i anseende till berörda fördelning af tillverkningsarbetet, kunna, med nöjaktig tillförlitlighet, för alla förekommande fall beräkna, huru stort belopp af här åsyftade tillverkning borde under artikeln »Stångjern» upptagas, samt med omförmälände att särskildt upptagna belopp tillverkade smältstycken blifvit i ofvan utförda summa tillverkad stångjern inräknade endast för så vidt bestämdt angifvits, att dessa smältstycken antingen inom landet förarbetats till något slags manufaktur eller vore afsedda att i oförändradt skick exporteras; får Collegium för öfrigt i hithörande afseende anmäla, att för nu ifrågavarande år, förutom nyssnämnda, i summa stångjern upptagna, tillverkning af smältstycken, hvilken utgör tillsammans 46,050 centner 80 ϵ , en tillverkning af smältstycken, af hvilka utan tvifvel den öfvervägande andelen blifvit inom landet till stång- och ämnes-jern förarbetad, finnes särskild uppgifven

för Norrbottens	Län af	41,538.04	centner.
» Vesterbottens	» »	4,137.12	»
» Vesternorrlands	» »	91,702.85	»
» Gefleborgs	» »	381,241.31	»
» Upsala	» »	153,334.43	»
» Kopparbergs	» »	640,933.23	»
» Vestmanlands	» »	487,337.00	»
» Örebro	» »	99,098.65	»
» Vermlands	» »	732,866.27	»
» Elfsborgs	» »	72,960.22	»
» Södermanlands	» »	1,548.20	»
» Östergötlands	» »	18,858.94	»
» Calmar	» »	5,664.13	»

Summa 2,731,220.39 centner.

e) Ståltillverkningen.

I likhet med hvad i de näst föregående underdåniga berättelserna egt rum, hafva uppgifterna om ståltillverkningen, hvilka dessförinnan varit i en gemensam tabell sammanförda med uppgifterna om manufaktur tillverkningen, här blifvit i en tabell för sig upptagna, dervid, i öfverensstämmelse med hvad förut skett, och enär de inkomna uppgifterna härutinnan icke lemna stöd för någon särskild fördelning efter metallens hårdhetsgrad, beloppen af de enligt Bessemers metod åstadkomna tillverkningarna samtliga hänförs till artikeln stål; och har, enligt hvad den sålunda upprättade tabellen, Lit. D., närmare utvisar, tillverkning af stål under året åstadkommits vid 27 verk till ett belopp af 650,020 centner 19 \mathfrak{c} .

Lit. D.

Ståltillverkningen, kalenderåret 1879.

Län.	Be- gag- nade verk.	Uppgifven tillverkning.							
		Bessemer-stål.		Martin-stål.		Andra slag.		Summa.	
		Centner.	\mathfrak{c} .	Centner.	\mathfrak{c} .	Centner.	\mathfrak{c} .	Centner.	\mathfrak{c} .
Vesternorrlands	1	—	—	—	—	¹⁾ 160	60	160	60
Gefleborgs	3	204,396	55	—	—	—	—	204,396	55
Upsala	2	—	—	—	—	²⁾ 4,468	8	4,468	8
Kopparbergs	4	85,151	28	23,891	14	³⁾ 1,250	70	110,293	12
Vestmanlands	3	67,582	5	—	—	⁴⁾ 16,775	10	84,357	15
Örebro	3	67,295	73	7,628	75	—	—	74,924	48
Vermlands	7	63,321	76	80,671	—	22,914	98	166,907	74
Elfsborgs	2	—	—	—	—	3,249	93	3,249	93
Östergötlands	2	—	—	—	—	²⁾ 1,262	54	1,262	54
Summa	27	487,747	37	112,190	89	50,081	93	650,020	19

De under rubriken Bessemer-stål upptagna tillverkningarna hafva åstadkommits å nedannämnda ställen, med följande belopp, nemligen:

Vid Iggesund i Gefleborgs Län	53,939.70	centner.
» Sandviken i D:o D:o	133,472.28	»
» Forsbacka i D:o D:o	16,984.57	»
» Ulfshyttan i Kopparbergs Län	12,418.18	»
» Domnarfvet i D:o D:o	10,834.75	»
» Långshyttan i D:o D:o	61,898.35	»
» Vestanfors i Vestmanlands Län	67,582.05	»
» Bångbro i Örebro D:o	64,603.06	»
» Stjernfors i D:o D:o	2,692.67	»
» Långbanshyttan i Vermlands Län	12,552.50	»
» Nykroppa i D:o D:o	32,742.30	»
» Uddeholmsverken i D:o D:o	18,026.90	»

Summa 487,747.37 centner.

¹⁾ Garfstål.²⁾ Brännstål.³⁾ Uchatii-stål.⁴⁾ Deraf 6,275.10 centner brännstål och 10,500 centner puddelstål.

f) Jern- och Stål-manfakturtillverkningen.

För tillverkningen af jern- och stål-manufaktur hafva under året 1879 varit begagnade 181 verk; och är den vid dessa verk åstadkomna tillverkningen af nämnda slag uppgifven till ett sammanräknadt belopp af 651,778 centner 73 ₣, enligt hvad nedanstående tabell, Lit. E., närmare utvisar:

Lit. E.

Jern- och stål-manfakturtillverkningen, kalenderåret 1879.

L ä n.	Be- gag- nade verk.	Uppgifven tillverkning.									
		Plåt.		Spik.		Redskapsmide.		Diverse annan manufaktur.		Summa.	
		Antal.	Centner.	₣.	Centner.	₣.	Centner.	₣.	Centner.	₣.	Centner.
Norrbottnens	5	—	—	330	42	—	—	591	37	921	79
Vesterbottnens	3	—	—	380	28	—	—	2,753	10	3,133	38
Vesternorrlands	11	—	—	664	99	782	5	50,623	6	52,070	10
Jemtlands	2	—	—	15	30	—	—	74	79	90	9
Gefleborgs	10	—	—	2,562	61	632	87	1) 38,232	97	41,428	45
Upsala	2	—	—	238	10	—	—	440	9	678	19
Stockholms	2	—	—	161	56	—	—	70	20	231	76
Kopparbergs	15	64,244	95	3,723	71	1,125	54	2) 3,749	66	72,843	86
Vestmanlands	6	47,588	34	10,171	60	3,570	34	5,975	42	67,305	70
Örebro	18	27,512	71	13,111	85	2,769	70	4,431	1	47,825	27
Skaraborgs	6	—	—	3,778	36	101	—	1,083	98	4,963	34
Vermlands	27	—	—	35,187	39	76	3	15,214	24	50,477	66
Elfsborgs	8	—	—	1,486	93	5,500	—	3,968	83	10,955	76
Göteborgs och Bohus	4	—	—	—	—	3,814	73	552	57	4,367	30
Södermanlands	7	9,747	50	3,604	33	1,409	40	678	59	15,439	82
Östergötlands	18	88,220	12	37,890	73	1,047	87	3) 31,084	3	158,242	75
Calmar	12	—	—	10,279	3	4,865	—	4) 18,811	42	33,955	45
Jönköpings	9	4	6	12	—	2,565	41	2,932	14	5,513	61
Kronobergs	10	—	—	462	80	328	—	872	55	1,663	35
Blekinge	4	11,592	—	30,417	—	—	—	465	10	42,474	10
Kristianstads	1	—	—	—	—	—	—	17,700	—	17,700	—
Malmöhus	1	—	—	—	—	—	—	19,497	—	19,497	—
Summa	181	248,909	68	154,478	99	28,587	94	219,802	12	651,778	73

1) Deraf 28,632.05 centner maskindelar, jernväghjulringar och axlar af Bessemer-stål samt 3,739.95 centner jern- och stål-tråd.

2) Deraf 2,784.86 centner kettningar.

3) Deraf 913 centner s. k. jernduk.

4) Deraf 15,910 centner jerntråd.

2:o. **Uppfordrad malm af annat slag än jernmalm äfvensom svafvelkis.**

Uti de för vinnande af annan malm än jernmalm och för vinnande af svafvelkis arbetade grufvor hafva af dessa mineralier erhållits följande belopp, nemligen:

	Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
	Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.
Silfver-och Bly-malmer: = (ur 31 grufvor) 344,989 centner.	Kopparbergs Län:				
	Stora Schedvi Socken	Augusta-schaktet	1	112	—
	Norrbärkes Socken	Svartbergsgrufvan	1	4,320	—
		S:a för Kopparbergs Län	2	4,432	—
	Vestmanlands Län:				
	Sala Socken	Sala Silfverks grufvor.....	5	271,205	—
		S:a för Vestmanlands Län	5	271,205	—
	Örebro Län:				
	Ljusnarsbergs Socken	Kafveltorpsfältet	2	11,659	—
	Hellefors Socken.....	Parallelgrufvan	1	200	—
		Otto Rymningsgrufvan	1	150	—
		Enkegrufvan	1	50	—
		Berglundsgrufvan	1)	—	—
Hammars o. Lerbäcks S:r	Åmmebergfältet	19	57,293	—	
Östergötlands Län:					
Godegårds Socken.....					
	S:a för Örebro och Östergötlands Län	25	69,352	—	
	Summa för Riket	32	344,989	—	
Koppar-malm: = (ur 16 grufvor) 670,684.50 centner.	Jemtlands Län:				
	Kalls Socken	Bjelkesfältet	1	8,772	—
	Åre Socken	Fröåfältet	1	3,427	—
		S:a för Jemtlands Län	2	12,199	—

1) Utan uppgifvet malmfång.

Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	g.
Kopparbergs Län:				
Kopparbergs Socken	Stora Kopparbergs grufva...	1	492,671	—
	S:a för Kopparbergs Län	1	492,671	—
Örebro Län:				
Ljusnarsbergs Socken ...	Ljusnarsbergsfältet	¹⁾ 3	—	—
	Kafveltorpsfältet	3	²⁾ 39,089	—
Ramsbergs Socken	Håkansbodafältet	¹⁾ 2	—	—
Hjulsjö Socken	Fredriksbergsgruftan	¹⁾ 1	—	—
Jernboås Socken	Mellangruftan	1	3,756	50
	S:a för Örebro Län	10	42,845	50
Södermanlands Län:				
Tunabergs Socken	De Beschiska grufvan	1	³⁾ 13,428	—
	S:a för Södermanlands Län	1	13,428	—
Östergötlands Län:				
Värna Socken	Bersbo Storgrufta	1	48,233	—
	Steffenburgsgruftan	1	14,044	—
Björnsätters Socken	Grönhögsgruftan	1	30,736	—
Åtvids Socken	Varpgruftan	1	6,376	—
	Mormorsgruftan	1	776	—
	S:a för Östergötlands Län	5	100,165	—
Calmar Län:				
Gladhammars Socken	Gladhammarsgrufvorna	3	9,376	—
	S:a för Calmar Län	3	9,376	—
	Summa för Riket	22	670,684	50
Kobolt-malm:				
= (ur 3 grufvor) 5,257 centner.	Örebro Län:			
	Hammar o. Lerbäcks S:r	Venafältet	2	3,407
	S:a för Örebro Län	2	3,407	—

¹⁾ Utan uppgifvet malmfång.

²⁾ Malmen innehållande delvis jemte koppar äfven bly och zink.

³⁾ Malmen jämväl kobolthaltig.

	Grufvefältens eller Grufvornas		Arbetade grufvor.	Erhållen malm.	
	Belägenhet.	Benämning.	Antal.	Centner.	℔.
Zink-malm: = (ur 23 grufvor) 1,030,810 centner.	Calmar Län:				
	Gladhammars Socken.....	Gladhammarsfältet	1	1,850	—
		S:a för Calmar Län	1	1,850	—
		Summa för Riket	3	5,257	—
Kopparbergs Län: Norrbärkes Socken	Svartbergsgruftan	1	460	—	
	S:a för Kopparbergs Län	1	460	—	
	Örebro Län:				
	Ljusnarsbergs Socken.....	Kafveltorpsfältet	2	106	—
	Hammars Socken.....	Valdemarsgrufvan.....	1	22,000	—
	Lerbäckis o. Hammars S:r	Åmmebergisfältet	16	1,008,244	—
	Östergötlands Län:				
	Godegårds Socken.....	3			
		S:a för Örebro och Östergötlands Län	22	1,030,350	—
		Summa för Riket	23	1,030,810	—
Mangan-malm: = (ur 3 grufvor) 7,540 centner.	Kopparbergs Län:				
	Norrbärkes Socken	Svartbergsgruftan	1	²⁾ 2,340	—
		S:a för Kopparbergs Län	1	2,340	—
	Jönköpings Län:				
	Ödestugu Socken.....	Spexeryds o. Hohults grufvor	2	³⁾ 5,200	—
	S:a för Jönköpings Län	2	5,200	—	
	Summa för Riket	3	7,540	—	
Svafvelkis: = (ur 1 grufva) 15,000 centner.	Kopparbergs Län:				
	Kopparbergs Socken	Stora Kopparbergs grufva .	1	15,000	—
		S:a för Kopparbergs Län	1	15,000	—
	Summa för Riket	1	15,000	—	

¹⁾ Från beloppet uppfordrad zinkmalm är afräknad ett belopp ur samma malm utsofrad blymalm.

²⁾ Enligt uppgift bestående af Knebellit.

³⁾ Brunsten.

3:o. De så kallade Ädlare verken, med dervid åstadkomna tillverkningar.

Guld.

Vid *Konung Gustaf III:s Silfververk* i Falun hafva erhållits 7 a 87 ort 30 korn guld. Tillverkningen är afradsfri.

Silfver.

Vid *Konung Gustaf III:s Silfververk* i Falun har åstadkommits en tillverkning af 1,267 a 18 ort silfver. Tillverkningen är afradsfri.

Sala Silfververk i Vestmanlands Län: Grufvebrytningen har här drifvits i 52 arbetsrum för Sala bergslags räkning. Af dessa arbetsrum hafva tillhört Storgruvan 25, Carlsschachtsgrufvan 23, Torgschachtsgrufvan 2, samt Vattengruvan 1 och Trundhemsgrufvorna 1; och varit brutna: för vinnande af malm medelst vägg- och pall-strossning 18, för nya fyndigheters uppsökande medelst ortdrifning 25, för åvägbringande af kommunikationer medelst ortdrifning 5, för ordnande af nya pallarbeten medelst afsänkning 3, för schachtsänkning 1. Orterna hafva drifvits till en sammanräknad längd af 984.75 fot och sänkingsarbetena till ett sammanlagdt djup af 94.25 fot. Grufvebrytningen för året har utgjort 462,384 centner berg, hvarur erhållits 5,465 centner stufmalm, 168,020 centner vaskmalm samt 97,720 centner syltmalm.

Stufmalmens silfverhalt utgjorde i medeltal: helstuffens 51.2 ort per centner och halfstuffens 18 ort per centner.

I bok- och vask-verken hafva förarbetats 175,228 centner vaskmalm dels af årets brytning, dels af gamla förråd, och dervid erhållits 8,384 centner slig, med en silfverhalt i medeltal af 13 ort pr centner.

För blysmältningen hafva från de förberedande processerna blifvit uppförda 13,109 centner stufmalm och sliger; hvaraf, efter drifning och finering, erhållits 1,920 a 86 ort bergfint silfver.

Den egentliga afraden utgör $\frac{1}{10}$ af tillverkningen.

Af Silfververkets ränteersättningsfond, som enligt nådigt Bref till Kammar- och Commerce-Collegierna den 28 Mars 1873, skolat vid utgången af kalenderåret 1873 anses vara fullbildad och vid sistnämnda tid uppnått ett kapitalbelopp af 330,531 kronor 50 öre, äro, enligt inkomna räkenskaper öfver sagda fond, hos Sala bergslag inestående ett kapitalbelopp af 109,637 kronor 50 öre, samt återstoden, 220,894 kronor, placerad dels mot skuldförbindelser, intecknade i fastigheter å landet, dels i Vexjö Hypoteksförenings obligationer.

Sammanräknade silfvertillverkningen inom Riket har för året sålunda utgjort 3,188 a 4 ort.

Koppar.

Gustafs och Carlbergs Kopparverk i Åre Socken och Jemtlands Län: Vid den till detta verk hörande, i Kalls Socken, nämnda Län, belägna Huså kopparhytta hafva nedsmälts 12,199 centner malm, hvaraf erhållits 332 centner 38 g garkoppar.

Stora Kopparberget i Kopparbergs Län: antalet af de under året i Stora Kopparbergs grufva brutna arbetsrum har uppgått till 57, af hvilka drifvits: 36 på malmfång, 15 på försök, 4 för vinnande af kommunikationer samt 2 för vinnande af svafvelkis. Af dessa arbetsrum hafva drifvits 52 i fast klyft och 5 i ras. Berguppfordringen har uppgått till 1,068,864 centner, af hvilka erhållits i nästföregående tabell för denna grufva upptagna 492,671 centner kopparmalm och 15,000 centner svafvelkis. Koppartillverkningen vid verket uppgifves till 2,850 centner 66 g genom smältning raffinerad koppar och 11,226 centner genom lakning och utfällning åstadkommen koppar, eller tillsammans 14,076 centner 66 g garkoppar.

Vid *Korsnäs Slaggbrukshytta* i Vika Socken och Kopparbergs Län äro tillverkade 14 centner 20 g skärsten.

Kafveltorps Kopparverk i Ljusnarsbergs Socken och Örebro Län: Härstädes hafva tillverkats 1,007 centner 35 g garkoppar.

Vid *Bångbro Kopparverk* i samma Socken hafva tillverkats 422 centner 10 g garkoppar.

Åtvidabergs Kopparverk i Åtvids Socken och Östergötlands Län: Vid detta verk hafva nedsmälts 49,815 centner malm från Bersbo malmfält, 24,623 centner malm från Grönhögsgrufvan, 6,376 centner från Varpgrufvan, 776 centner från Haggrufveförsöket samt 23,200 centner oren slagg och ugnsgods, eller tillsammans 104,790 centner kopparhaltigt gods. Af 20,285 centner 80 g rostad skärsten och 991 centner garkrats och härdgods hafva i en råkopparrugn under 96 blåsningsdygn tillverkats 3,772 centner råkoppar, eller i medeltal 39 centner 20 g per dygn: hvarjemte ur nasar, bildade i råkopparrugnen, vid smältning i nashärd utbringats 63 centner råkoppar. Den sålunda tillverkade råkopparen, utgörande 3,835 centner, har tillika med 42 centner 43 g skrotkoppar behandlats i garugn, hvarvid erhållits 3,293 centner 45 g garkoppar.

Enligt hvad nu blifvit omförmäldt är koppartillverkningen i Riket under ifrågavarande år att upptaga till 19,131 centner 94 g garkoppar.

Vid här nämnda kopparverk är tillverkningen från och med år 1878 afradsfri.

Nickel.

Sågmyre Nickelverk i Leksands Socken och Kopparbergs Län: Tillverkningen har här utgjort 126 centner 42 g nickelspeis.

Klefva Nickelverk i Alsheda Socken och Jönköpings Län: Uti Klefva grufva har under året icke någon malmbrytning egt rum. Vid verket hafva tillverkats 173 centner 25 g nickelsten samt 433 centner 16 g pulvernichel.

Den uppgifna tillverkningen under året har sålunda utgjort 126 centner 42 g nickelspeis, 173 centner 25 g nickelsten samt 433 centner 16 g pulvernichel. Tillverkningen vid här nämnda verk är från och med år 1878 afradsfri.

Messing.

Tillverkningen här af har utgjort:

	Centner.	℔.	ort.
Vid <i>Skultuna Messingsbruk</i> i Skultuna Socken och Westmanlands Län	5,777.	77.	8.
» <i>Torshammars Manufakturverk</i> i Norbergs Socken och samma Län	72.	32.	71.
» <i>Gusums Messingsbruk</i> i Ringarums Socken och Östergötlands Län	1,460.	39.	—
	<hr/>		
Summa	7,310.	48.	79.

4:o. Diverse Verk och Tillverkningar.

Kopparhamrar och Kopparvalsverk.

Tillverkningen vid dessa verk har utgjort:

	Centner.	℔.	ort.
Vid <i>Skultuna</i> i Vestmanlands Län	2,916.	75.	53.
» <i>Granefors</i> i Blekinge Län	968.	43.	—
	<hr/>		
Summa	3,885.	18.	53

Gjutgods af annan metall än jern.

Tillverkningen af sådant gods uppgifves vara åstadkommen till följande belopp:

	Centner.	℔.	ort
Vid <i>Mohögs Mekaniska verkstad</i> i Vesternorrlands Län	22.	16.	—
» <i>Iggesund</i> i Gefleborgs Län	15.	30.	—
» <i>Köpings Mekaniska verkstad</i>	31.	—	—
» <i>Torshammars Manufakturverk</i> i Vestmanlands Län	87.	34.	64.
» <i>Motala Mekaniska verkstad</i>	587.	49.	—
» <i>Göteborgs Mekaniska verkstad</i>	251.	85.	—
» <i>Finnshyttan</i> i Vermlands Län	4.	74.	—
	<hr/>		
Summa	999.	88.	64.

Bly

har blifvit tillverkad till följande belopp:

	Centner.	℔.
Vid <i>Sala silfververk</i>	1,040.	30.
	<hr/>	
Summa	1,040.	30.

Denna tillverkning utgöres af så kalladt friskbly. Beträffande tillverkningen af verkbley finnes sådan uppgifven endast från Mellersta Bergmästare-Distriktet, der den uppgått till 5,645 centner 50 ℔ vid *Kaf-*

veltorps hytta i Ljusnarsbergs Socken och Örebro Län samt till 22 centner vid *Ljusnarsbergs* gamla kopparhytta i samma Socken och Län.

Blyplåt

har tillverkats:

	Centner.	℔.	ort.
Vid <i>Skultuna</i> i Vestmanlands Län till ett belopp af.....	5.	20.	70.
Summa	5.	20.	70.

Zink.

Ur de Bolaget *La Vieille Montagne* tillhöriga grufvor inom Åmmebergs malmfält, beläget dels i Lerbäck och Hammars Socknar i Örebro Län, dels i Godegårds Socken i Östergötlands Län, hafva, jemte ett ur den vunna malmen erhållet, till 57,293 centner angifvet, belopp blymalm, uppfordrats 1,008,244 centner zinkmalm. Ur denna malm äro utsofrade 158,672 centner stuffblende, hvarjemte i vaskverk blifvit behandlade 830,866 centner fattigare zinkmalm; af hvilka erhållits 326,265 centner koncentreradt vaskblende. Af dessa belopp blende hafva 373,158 centner blifvit rostade och lemnat 341,392 centner rostadt blende, innehållande omkring 42 procent metallisk zink. Dessutom hafva, enligt hvad å sidan 21 angifvits, upphemtats ur Svartbergsgrufvan i Kopparbergs Län 460 centner, ur Kafveltorps grufvor i Örebro Län 106 centner och ur Valdemarsgrufvan i samma Län 22,000 centner zinkmalm.

Metallisk zink har icke blifvit inom Riket tillverkad.

Kobolt.

Förutom de, enligt uppgift å sidorna 20 och 21, i Venafältet inom Örebro Län samt i Gladhammars grufvefält inom Calmar Län brutna belopp koboltmalm, hvilka icke, såvidt anmaldt är, undergått någon vidare bearbetning inom Riket, har vid *Tunaberg* i Södermanlands Län, af kobolthaltigt gods från Tunabergs koppargrufva, genom stampning och vaskning erhållits renad koboltmalm till ett belopp af 1,234 ℔, af hvilket belopp i afrad erlagts $\frac{1}{30}$.

Brunsten.

Af det, enligt uppgift å sidan 21, ur *Spexeryds* och *Hohults* grufvor i Jönköpings Län erhållna belopp brunsten hafva genom förmalning blifvit pulveriserade 300 centner.

Svafvel.

Tillverkningen häraf har utgjort:

	Centner.
Vid <i>Falu</i> Svafvelverk	6,688.
Summa	6,688.

Kopparvitriol.

Tillverkningen häraf har utgjort:

	Centner.	℔.
Vid <i>Falu</i> Vitriolverk.....	4,108.	92.
Summa	4,108.	92.

Jernvitriol.

Tillverkningen häraf har utgjort:

	Centner.	℔.
Vid <i>Falu</i> Vitriolverk.....	1,176.	40.
» <i>Dylta</i> D:o i Örebro Län.....	163.	20.
» <i>Ölands</i> D:o i Calmar Län.....	1,720.	40.
Summa	3,060.	—

Rödfärg.

Tillverkningen häraf har utgjort:

	Centner.	℔.
Vid <i>Falu</i> Rödfärgsverk.....	10,660.	—
» <i>Ridkärrs</i> D:o i Örebro Län.....	979.	20.
» <i>Dylta</i> D:o i D:o D:o.....	3,216.	—
» <i>Ölands</i> D:o i Calmar Län.....	748.	—
Summa	15,603.	20.

För tillverkningen af jernvitriol och rödfärg vid *Dylta* har afrad skolat utgå med $\frac{1}{30}$ af tillverkningsbeloppet. Tillverkningen af dessa slags produkter äfvensom af svafvel och kopparvitriol vid öfriga verk, för hvilka sådan tillverkning här uppgifvits, är från och med 1878 afradsfri.

Alun.

Häraf äro tillverkade:

	Centner.	℔.
Vid <i>Ölands</i> Alunverk i Calmar Län.....	4,760.	—
» <i>Andrarums</i> D:o i Kristianstads Län.....	1,393.	20.
Summa	6,153.	20.

Blyerts.

Häraf hafva åstadkommits:

	Centner.	℔.
vid <i>Fagersta</i> Blyertsverk i Vestmanlands Län.....	539.	—
» <i>Norbergs</i> D:o i D:o D:o.....	309.	20.
Summa	848.	20.

Porfyr.

Några arbeten häraf hafva under året icke blifvit åstadkomna.

Marmor.

Vid *Kolmårdens* Marmorbruk i Östergötlands Län hafva arbeten häraf blifvit förfärdigade till ett värde af 5,943 kronor 21 öre, förutom en större, till värdet ej uppgifven, beställning för Upsala Universitets byggnad, och har dessutom rå marmor afyttrats till ett värde af 108 kronor 73 öre; hvarjemte uppgifvits, att vid *Clastorps* Marmorbruk i Södermanlands Län arbeten af marmor åstadkommits till ett värde af 6,500 kronor; utgörande de uppgifna värdebeloppen tillsammans 12,551 kronor 94 öre.

Stenkol.

Häraf hafva blifvit uppbrutna:

Vid *Höganäs* i Malmöhus Län:

Kubikfot.

af sorten N:o 1.....	605,080.	
» » N:o 2.....	1,179,347.	
» » N:o 3.....	481,472.	2,265,899.
» <i>Vallåkra Bolags</i> Stenkolsfält i samma Län:		
af sorten N:o 1.....	878,205.	
» » N:o 2.....	677,325.	1,555,530.
» <i>Kroppss Bolags</i> Stenkolsfält i samma Län		799,779.
» <i>Eslöfs D:o</i> D:o i samma Län		2,270.
» <i>Boserups D:o</i> D:o i samma Län:		
af sorten N:o 1.....	63,505.	
» » N:o 2.....	7,573.	71,078.
» <i>Skromberga</i> Stenkolsfält i Ekeby Socken i samma Län:		
af sorten N:o 1.....	86,952.	
» » N:o 2.....	102,672.	189,624.
	Summa	4,884,180.

De, enligt hvad nu blifvit omförmäldt, under kalenderåret 1879 åstadkomna bergverksprodukter äro i nedanstående tabell, Lit. G., summariskt för hvarje slag, uptagna; varande äfven, för jemförelse härutinnan, produktionsbeloppen under den näst föregående tiden från och med bruksåret 1875 i tabellen införda.

Lit. G. *Bergverksprodukter för tiden från och med bruksåret 1875 till och med kalenderåret 1879.*

	Bruksåret 1875.	Bruksåret 1876.	Bruksåret 1877.	November och December 1877.	Kalenderåret 1878.	Kalenderåret 1879.
Jernmalm, Bergmalm..... Centner	18,996,654. ⁵²	18,528,504. ⁶⁰	17,252,940. ¹⁰	2,539,641	15,821,520. ⁰⁵	15,115,184
D:o Sjö- och Myr-malmer »	351,353. ⁶⁰	211,787. ⁹⁸	127,557. ⁵⁵	—	115,585. ¹⁰	67,151. ⁸⁰
Tackjern, oberäknadt gjutgods, till- verkad vid masugnarna..... »	8,083,550. ⁵⁷	8,109,408. ⁸⁸	7,913,183. ⁹⁹	607,270. ⁰¹	7,845,577. ⁶⁴	7,914,074. ⁰⁶
Gjutgods, tillverkad vid masug- narna..... »	162,948. ⁹⁰	182,439. ⁰²	192,096. ⁶⁸	11,054. ⁶⁶	173,165. ⁰⁶	144,420. ⁰⁷
Gjutgods, tillverkad genom tack- jerns omsmältning..... »	407,579. ⁴⁸	415,994. ²⁶	393,875. ⁶⁶	54,353. ¹⁵	316,289. ³⁵	254,754. ⁹¹
Stångjern..... »	4,466,354. ⁵³	4,997,285. ³⁰	5,288,900. ³⁶	704,068. ⁵⁷	4,657,059. ⁶³	4,929,840. ¹⁴
Stål..... »	503,127. ²²	566,216. ⁸⁰	523,497. ⁰¹	56,920. ⁸⁵	609,723. ⁹⁴	650,020. ¹⁹
Jern- och Stål-manufaktur..... »	899,708	929,147. ²⁰	929,076. ¹⁹	156,826. ⁹⁶	866,337. ⁰⁶	651,778. ⁷⁸
Silfver- och Bly-malmer..... »	262,046. ⁶⁰	221,647. ⁶⁰	209,815. ⁸⁰	26,246	212,121	344,989
Guld..... »	9. ⁸³	14. ⁵⁵⁰⁸	10. ¹⁶⁴⁵	1. ⁶⁹⁶⁴	22. ⁸⁶³⁸	7. ⁸⁷³⁰
Silfver..... »	1,733. ⁶⁴	1,877. ⁹⁴	2,002. ¹⁶	327. ²⁹	2,983. ¹⁸⁹¹	3,188. ⁰⁴
Kopparmalm..... Centner	700,853. ⁴⁰	659,390. ³⁸	666,796. ⁵⁶	128,765. ⁵²	611,799. ⁷⁵	670,684. ⁵⁰
Koppar..... »	22,467. ⁵³	21,201. ⁸⁵	17,224. ⁶⁵	3,013. ³⁰	25,564. ⁷⁹	19,131. ⁹⁴
Nickelmalm..... »	183,235	177,917	142,390	8,134	9,254	—
Nickelsten..... »	1,240. ⁸⁵	1,035. ²⁵	1,441. ⁵⁰	196. ⁹⁰	1,388. ⁰⁵	173. ²⁵
Nickelspis..... »	568. ⁴⁹	790. ⁰⁸	592. ³⁵	—	692. ⁷²	126. ⁴²
Nickelkoppar..... »	—	220. ⁰⁸	946. ¹³	130. ⁶¹	791. ²⁹	433. ¹⁶
Messing..... »	5,735. ⁴⁷⁷³	5,246. ⁶⁷⁷¹	6,003. ⁸²⁰⁵	1,084. ⁰⁰⁸³	6,519. ¹⁵³⁷	7,310. ⁴⁸⁷⁹
Kopparsmide..... »	5,197. ⁸⁹⁴⁴	6,698. ¹⁵⁸⁵	6,395. ⁰²	1,123. ¹⁹⁵⁰	6,264. ⁰⁸⁷⁹	3,885. ¹⁸⁵³
Gjutgods af annan metall än jern »	792. ⁷⁵	759. ⁰⁴	1,368. ⁹⁸⁷⁵	161. ⁷⁰⁸⁰	936. ²⁴⁸⁸	999. ⁸⁸⁶⁴
Bly..... »	1,300. ⁰⁹	1,007. ⁹⁸	761. ⁷⁷⁶⁵	454. ¹⁴	1,025. ⁸⁶	1,040. ⁸⁰
Blyplåt..... »	—	—	11. ²⁴	—	—	5. ²⁰⁷⁰
Zinkmalm..... »	¹⁾ 744,388	¹⁾ 835,692	¹⁾ 940,206	¹⁾ 136,032	¹⁾ 947,635	¹⁾ 1,030,810
Koboltmalm..... »	1,739. ²³	2,368. ⁸⁹	3,595. ³²	3,599	17,073	5,257
Koboltmalm, renad..... »	733	987	1,061	—	901	1,234
Manganmalm..... Centner	19,998	15,816	19,272	846	9,188	7,540
Svafvelkis..... »	70,932	42,513	41,796	1,000	400	15,000
Svafvel..... »	6,105	4,502	3,446	600	2,905	6,688
Kopparvitriol..... »	4,661. ⁸⁴	6,735. ²⁸	4,164. ⁴⁷	176. ⁸²	2,188. ⁵⁰	4,108. ⁹²
Jernvitriol..... »	9,529. ⁴⁰	5,146. ⁸⁰	4,685. ⁸⁰	401. ²⁰	8,498	3,060
Rödfärg..... »	33,815. ⁶⁰	39,900. ⁵²	35,156. ⁴⁰	4,968	27,513. ⁶⁰	15,603. ²⁰
Alun..... »	11,610. ⁵⁰	11,128. ⁶⁰	9,615. ⁸⁸	734. ⁴⁰	9,312	6,153. ²⁰
Blyerts..... »	915	621. ⁴⁵	1,685. ¹⁰	65. ¹⁵	1,451. ⁴⁵	848. ²⁰
Marmor..... till värde i Kronor af	19,463. ⁵⁷	20,104. ¹²	15,999. ⁸⁹	2,242	16,323. ⁹⁸	12,551. ⁹⁴
Stenkol..... Kubikfot	3,066,981	3,694,074	4,488,437	471,785	4,429,889	4,884,180

¹⁾ Från beloppet uppfordrad zinkmalm är här afräknadt ett belopp ur samma malm utsofrad blymalm.

5:o. Arbetskraft.

Vid bergverks- och bruks-rörelsen hafva, enligt de uppgifter, som derom inkommit, under året varit använda 24,775 arbetare, såsom i följande tabell, Lit. H., finnes närmare angifvet.

Lit. H. Antal arbetare, använda vid bergverks- och bruks-rörelsen, kalenderåret 1879.

	Jerngrufvorna.			Jernverken.					Andra verk med tillhörande grufvor.			Summa Summarum.		
	Ständige.	Tillfällige.	Qvinor och barn.	Summa.	Masugnarna.	Slängjernverken.	Mannfakturerken och Gjuterna.	Rj klassificerade.	Summa.	Guld-, Silver- och Bly-verken.	Kopparverken.		Åskalliga andra.	Summa.
Norrbottens Län	—	2	—	2	65	147	28	—	240	—	—	—	—	242
Vesterbottens »	—	—	—	—	42	61	30	14	147	—	—	—	—	147
Vesternorrlands »	3	—	—	3	95	120	163	13	391	—	—	—	—	394
Jemtlands »	—	—	—	—	—	7	7	—	14	—	47	—	47	61
Gefleborgs »	202	20	94	316	558	724	297	39	1,618	—	—	—	—	1,934
Upsala »	365	27	5	397	181	384	28	4	597	—	—	—	—	994
Stockholms Län och Stad	66	5	25	96	43	186	325	—	554	—	—	3	3	653
Kopparbergs Län	433	32	53	518	825	833	433	58	2,149	22	543	135	700	3,367
Vestmanlands » { Utom Sala Bergs- hauptmans Distrikt.	416	40	30	486	366	827	424	51	1,668	—	2	187	189	2,343
Sala Bergshauptmans Distrikt	—	—	—	—	—	—	—	—	—	235	—	—	235	235
Örebro Län	1,002	136	101	1,239	938	1,239	304	—	2,481	10	170	794	974	4,694
Skaraborgs »	—	—	—	—	—	24	128	—	152	—	—	—	—	152
Vernlands »	583	120	10	713	509	1,256	364	—	2,129	—	—	—	—	2,842
Elfsborgs »	—	—	—	—	45	116	138	—	299	—	—	—	—	299
Göteborgs och Bohus Län	—	—	—	—	—	—	450	—	450	—	—	—	—	450
Södermanlands Län	185	6	28	219	105	68	207	—	380	—	15	20	35	634
Östergötlands »	44	—	4	48	101	744	293	3	1,141	—	674	567	1,241	2,430
Calmar »	—	—	—	—	66	124	325	—	515	—	42	103	145	660
Jönköpings »	33	17	—	50	182	159	156	—	497	—	—	86	86	633
Kronobergs »	—	3	—	3	13	72	150	—	235	—	—	—	—	238
Blekinge »	—	—	—	—	—	26	248	—	274	—	5	15	20	294
Kristianstads »	—	—	—	—	—	—	115	—	115	—	—	38	38	153
Malmöhus »	—	—	—	—	—	—	232	—	232	—	—	694	694	926
Summa	3,332	408	350	4,090	4,134	7,117	4,845	182	16,278	267	1,498	2,642	4,407	24,775

hvarjente vederbörande Bergmästare uppgifvit, att den arbetskraft, som blifvit använd för upptagandet af det inom Jönköpings och Kronobergs Län upphemtade, här ofvan angifna belopp sjö- och myr-malmer, vore att anse såsom motsvarande 1,033 mansdagsverken.

I afseende å olycksfall, timade bland de vid bergverken under året sysselsatte arbetare, har blifvit anmäldt:

att inom Kopparbergs Län: Uti Mällsjögrufvan en person genom fall ned i en delvis vattenfylld sänkning ådragit sig så stark förkylning, att han inom få dagar affidit; uti Svartbergsgrufvan en person till följd af egen grof vårdslöshet vid borning i närheten af ett med dynamit laddadt, vid skottantändningen förfeladt borrhål, genom explosion af detsamma, ögonblickligen dödats; vid Schisshytte masugn två personer nattetid omkommit genom os, antagligen af från hyttestället framträngande gaser;

att inom Vestmanlands Län: uti Sala grufva två personer genom oaktsamt handterande af sprängämnen skadats, dock ej lifsfarligt; uti Granrotsgrufvan en person fallit från lafven ned till grufvans botten, hvaraf döden följt; uti samma grufva en person blifvit skadad, men återställd; uti Spetalsgrufvan en person vid rensning af ett laddadt, vid antändning förfeladt borrhål, som exploderade, blifvit ohjelpigt skadad i den ena handen och det éna ögat; uti Risbergs grufva en person vid borning svårt skadats i det ena ögat af en från borrhälggan kommande flis; uti Johannisbergsgrufvan en person blifvit dödad af en nedfallande klyft; och uti Herrgrufvan i Skinnskattebergs Socken en person dödats af en från ett bergband lossnad mindre klyft;

att i Södermanlands Län: uti Bredsjönäs Sjögrufva en person omkommit genom olyckshändelse, hvars beskaffenhet dock ej är uppgifven;

att inom Örebro Län: uti en af Högbornsfältets grufvor en person omkommit genom fall från lafven; uti Stora Kärrgrufvan vid Stribergsfältet en person blifvit krossad under åkning i malmvagnen och derigenom ljutit döden; uti Haggrufvefältet en person blifvit ihjelslagen af en nedfallande sten; uti Åmmebergs grufvor en person så svårt skadats i ögonen genom ett oförmodadt afgående skott, att han antagligen komme att förlora synförmågan; och vid Stjernfors bruk en person omkommit genom felaktig påhakning af den i hyttan uppspelade kolkorgen;

att inom Vermlands Län: vid Persbergs grufvefält i Alabamagrufvan en person skadats i benet under iläggning och en person blifvit skadad i ryggen genom ras från baljan; uti Skärstöten två personer, genom fall från byggnadsställning, skadats den ene i ryggen och hufvudet samt den andre i ryggen och sidan; uti Vestra Haggrufvan en person skadats i sidan under iläggning; vid Torskebäcksgrufvan en person skadats i hufvudet genom fall från en byggnadsställning, samt en person blifvit skadad i hufvudet och armen genom fall från en stege; uti Tallnäsgrufvan en person blifvit skadad i hufvudet vid utborning af en »dola», som exploderade; uti Södra Gustaf Adolfs schacht en person skadats i armen genom ras från väggen; vid Tabergs grufvefält i Stora grufvan en person skadats genom bergfall, men blifvit återställd; uti Finnmossegrufvan en person blifvit lindrigt skadad genom bergfall, men återställd; uti Nordmarks grufvor en person blifvit så skadad genom bergfall från uppfordringen, att han blifvit oförmögen till arbete, samt två personer blifvit lindrigt skadade, men återstälde;

varande alltså antalet af dem, som genom oförmälda olyckshändelser blifvit skadade, trettiotvå, af hvilka tolf till följd af de lidna skadorna ljutit döden.

Enligt inkomna uppgifter hafva vid bergverks- och bruks-driften varit begagnade 146 ångmaskiner¹⁾, af hvilka 77 vid grufvorna, nemligen 1 i Gefleborgs Län, 3 i Upsala Län, 1 i Stockholms Län, 6 i Kopparbergs Län, 9 i Vestmanlands Län, 19 i Örebro Län, 1 i Vermlands Län, 4 i Södermanlands Län, 8 i Östergötlands Län, 3 i Calmar Län, 1 i Jönköpings Län, 20 i Malmöhus Län och 1 i Kristianstads Län;

¹⁾ I afseende å 74 af dessa är lemnad uppgift om maskinkraftens storlek, hvilken för sagda 74 maskiner motsvarar tillsammans 1,840 $\frac{1}{4}$ hästkrafter.

9 vid masugnarna, nemligen 1 i Gefleborgs Län, 2 i Upsala Län, 3 i Kopparbergs Län, 2 i Vestmanlands Län och 1 i Örebro Län; 45 vid Stångjerns- och manufakturverken, nemligen 2 i Norrbottens Län, 1 i Vester-norrlands Län, 11 i Gefleborgs Län, 9 i Upsala Län, 1 Stockholms Län, 2 i Kopparbergs Län, 1 i Vest-manlands Län, 9 i Örebro Län, 6 i Calmar Län, 1 i Jönköpings Län och 2 i Blekinge Län, samt 15 vid andra verk, nemligen 3 i Vesternorrlands Län, 2 i Gefleborgs Län, 3 i Kopparbergs Län, 1 i Göteborgs och Bohus Län, 2 i Calmar Län, 3 i Malmöhus Län och 1 i Kristianstads Län.

6:o. Inmutningar och Hvilostånd.

På sätt nedanstående tabell närmare utvisar, hafva under året af vederbörande tjenstemän blifvit utfärdade 775 mutsedlar å följande mineralanledningar, nemligen:

Lit. I.

Mutsedlar, utfärdade kalenderåret 1879.

	Jernmalm.		Guld, Silver- och Bly-malm.	Kopparmalm.	Nickelmalm.	Koboltmalm.	Manganmalm.	Zinkmalm.	Svafvelkis.	Molybdennmalm.	Varp.		Summa.
	Bergmalm.	Sjö- och Myr-malm.									Jern.	Andra.	
1:o) <i>Å nyupptäckta fyndigheter:</i>													
Af Bergmästaren i Norra Bergmästare-Distriktet	2	—	2	—	6	—	—	—	—	—	—	—	10
» D:o i Gefle—Dala Bergmästare-Distrikt med Vestmanlands Län	35	—	3	17	3	1	—	—	—	—	—	—	59
» D:o i Östra Bergmästare-Distriktet med Östergötlands och Calmar Län	6	—	3	4	1	—	—	4	4	1	—	—	23
» D:o i Mellersta Bergmästare-Distriktet	15	—	1	5	—	3	—	2	—	4	—	—	30
» D:o i Vestra d:o	12	—	1	1	1	—	—	1	—	—	—	—	16
» D:o i Södra d:o	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	13	15
Summa	70	—	12	27	11	4	—	7	4	5	—	13	153
2:o) <i>Å förut inmutade fyndigheter:</i>													
Af Bergshauptmannen vid Sala Silfververk	—	—	8	1	—	—	—	—	—	—	—	—	9
» Bergmästaren i Norra Bergmästare-Distriktet	13	—	—	—	2	—	—	—	—	1	—	—	16
» D:o i Gefle—Dala Bergmästare-Distrikt med Vestmanlands Län	311	—	15	10	—	—	—	9	—	7	—	2	354
» D:o i Östra Bergmästare-Distriktet med Östergötlands och Calmar Län	32	—	4	7	1	—	—	1	—	1	—	—	46
» D:o i Mellersta Bergmästare-Distriktet	71	—	1	4	—	2	2	7	—	—	—	—	87
» D:o i Vestra d:o	27	—	39	3	—	—	—	3	—	—	—	—	72
» D:o i Södra d:o	20	7	—	—	—	—	—	—	—	—	—	11	38
Summa	474	7	67	25	3	2	2	20	—	9	—	13	622
Summa summarum	544	7	79	52	14	6	2	27	4	14	—	26	775

och har hvilostånd meddelats för 2,158 grufvor, nemligen:

Lit. K.

Hvilostånd, meddelade kalenderåret 1879.

	Jernmalm.	Guld, Silver- och Bly-malmer.	Kopparmalm.	Nickelmalm.	Svafvelis.	Kalksten,	Stenkol.	Summa.
Af Bergmästaren i Norra Bergmästare-Distriktet	214	—	—	—	—	—	—	214
» D:o i Gefle—Dala Bergmästare-Distrikt med Vestmanlands Län...	265	—	1	1	—	2	—	269
» D:o i Östra Bergmästare-Distriktet med Östergötlands och Calmar Län	85	—	6	—	—	—	—	91
» D:o i Mellersta Bergmästare-Distriktet	93	2	6	—	1	—	—	102
» D:o i Vestra d:o	37	4	—	—	—	—	—	41
» D:o i Södra d:o	—	—	—	—	—	—	1,441	1,441
Summa	694	6	13	1	1	2	1,441	2,158

Uppgifna antalet utmål, som under året varit under hvilostånd, hvarom uppgifterna emellertid icke från alla Bergmästare-Distriktet äro fullständiga, har deremot utgjort 1,243, af hvilka 916 tillhört jerngrufvor; hvarjemte hvilostånd förmäls äfven hafva åtnjutits för 4,521 med utmål icke försedda områden, af hvilka varit inmutade 389 för vinnande af jernmalm och 4,122 för vinnande af stenkol.

7:o) Förändringar genom anläggning eller nedläggande af verkstäder.

Under kalenderåret 1879 hafva resolutioner blifvit utfärdade angående anläggning af:

Husvarna gjuteri och mekaniska verkstad i Hakarps Socken och Jönköpings Län.

Stillefors jerngjuteri och mekaniska verkstad i Barnarps Socken och Jönköpings Län.

Ett Bessermerverk vid *Långshyttans* jernverk i Husby Socken och Kopparbergs Län.

En masugn vid *Stjernfors* bruk i Ljusnarsbergs Socken och Örebro Län.

Bengtsfors liebruk för tillverkning af liar i Ertmarks Socken och Elfsborgs Län.

Ett valsverk vid *Galtströms* bruk i Njurunda Socken och Vesternorrlands Län.

Altappens valsverk i Neder Luleå Socken och Norrbottens Län;

hvaremot nedläggande för alltid af något till bergshandteringen hörande verk icke blifvit hos Collegium under året anmäldt.

Collegium framhärdat med djupaste vördnad,

Stormäktigste, Allernådigste Konung!

Eders Kongl. Maj:ts

underdånigste, tropligtigste
tjenare och undersåtar,

C. FR. WÆRN.

S. J. STENBERG.

Stockholm den 16 November 1880.

E. A. Dufva.